

KÖZGAZDASÁGTANI, MÓDSZERTANI ÉS ÜZLETI ALAPOZÓ ISMERETEK

(A VIZSGARÉSZ)

1. Mutassa be a statisztikai munka főbb szakaszait; az adatgyűjtés és adatrendszerelés formáit (mintavételi technikák, statisztikai sorok és táblák), valamint az elemzés legegyszerűbb eszközeit, a viszonyszámokat, a leíró statisztika eszköztárát (alapeloszlás jellemzők), a mintából történő következtetés főbb módszereit (becslés, hipotézisvizsgálat), illetve az eredmények grafikus illusztrálásának módjait (ábrák típusai és tartalmi, formai követelményei)!
2. Jellemezze az összefüggés- és tendenciavizsgálat főbb módszereit: sztochasztikus kapcsolatok elemzése (asszociáció, vegyes kapcsolat, korreláció), mennyiségi ismérvek közötti kapcsolat vizsgálata regressziós modellekkel; az idősorelemzés egyszerű eszközei (abszolút és relatív változás, átlagolás) és dekompozíciós módszere (determinisztikus idősorelemzés). Mutassa be a tényezőfelbontás módszereit: értéken alapuló indexszámítás és az összetett viszonyszámok standardizáláson alapuló összehasonlítása.
3. Fogalmazza meg és közgazdaságilag értelmezze a határelemzés lényegét a mikroökonómiában! Hogyan jelenik meg a határelemzés a hasznosság, a termelés, a költségek, a bevétel és a profit kapcsán? Milyen szerepet játszik a határelemzés a mikroökonómiai optimalizálásban? (Az összefüggések közgazdasági értelmezése a fogyasztói kosár, a ráfordítás-összetétel és a profit kapcsán, valamint a tökéletesen versenyző erőforráspiacokra jellemző rövidtávú inputfelhasználás esetén.)
4. Hasonlítsa össze a tökéletesen versenyző és a monopolpiacot! Hasonlítsa össze a tökéletesen versenyző és a monopol vállalat teljes bevétel és határbevétel függvényét, a költségfüggvényeiket, valamint a profitmaximalizálási alapeseteiket (azonosságok és különbségek)! Hasonlítsa össze és értékelje a két piacformát jóléti szempontból (fogyasztói és termelői többlet, holtteher-veszteség)!
5. Fogalmazza meg az árupiaci kereslet rugalmasságának mibenlétét! Ismertesse a jövedelemrugalmasság és a kereszt-árrugalmasság előjeléből levonható következtetéseket, az árrugalmasságra ható tényezőket, valamint az árrugalmasság és az árbevétel kapcsolatát! Hogyan befolyásolja a monopol vállalat piaci eredményességét az általa gyártott termék keresletének árrugalmassága?
6. Milyen összefüggés mutatható ki az egy-és kétváltozós hasznossági függvények között, valamint az egy-és kétváltozós termelési függvények között (az összefüggéseket világítsa meg közgazdasági értelemben és a függvények képét illetően is)? Hasonlítsa össze a kétváltozós hasznossági függvényt és a kétváltozós termelési függvényt, a közömbösségi görbét és az isoquant görbét, valamint a közömbösségi térképet és az isoquant térképet! Hogyan és milyen kitétel mellett értelmezzük, illetve mérjük a helyettesítést a közömbösségi térkép és az isoquant térkép esetén?
7. Ismertesse az SNA rendszer mutatóit, azok tartalmát és a közöttük lévő összefüggéseket! Milyen módon számított mutató mentén mérhető a gazdasági növekedés, hogyan fejezzük ki a mértékét? Hazánkban jelenleg mekkora a gazdasági növekedés üteme? A GDP a tanult makroökonómiai modellekben hogyan jelenik meg (mivel azonosítható)? Az infláció

hogyan hat az SNA rendszer mutatóira és ez a hatás hogyan küszöbölhető ki? Ismertesse a GDP kritikáját és hiányosságait, illetve az új típusú (környezeti, fenntarthatósági és jóléti) mutatókat (NEW, ISEW, GPI, HDI, ÖL)!

8. Ismertesse az adók (jövedelemtől függő és autonóm) és a transzferek, valamint a kormányzati vásárlás változásának hatását a központi költségvetés egyenlegére, fogyasztásra, a GDP-re és a kamatlábra! Mutassa be a költségvetési hiány finanszírozásának lehetőségeit, és hatásukat a makrogazdaságra! Értelmezze a multiplikátorhatást és a Haavelmo-tételt!
9. Mi az infláció, hogyan mérik, jelenleg mekkora a nagysága hazánkban? Ismertesse a keresleti és a költséginfláció mibenlétét, néhány kiváltó tényezőjét, a pénzkinálat szabályozásának eszközeit, és azok antiinflációs hatását! Hogyan befolyásolja a kamatlábat és a GDP-t a jegybank által történő pénzkinálat szabályozás?
10. Hogyan osztható fel az össznépeség munkaerőpiaci szempontból? Hogyan értelmezhető a munkakeresleti és a munkakínálati függvény, valamint a foglalkoztatási függvény, és mi a rövidebb oldal elve? Milyen összefüggés mutatható ki a foglalkoztatási függvény és a makrokínálati függvény között? Ha a gazdaság a potenciális kibocsátás szintjén termel, milyen helyzetben van a munkaerőpiac és ebben az esetben lehet-e a gazdaságban munkanélküliség? Hogyan mérhető a munkanélküliség nagysága, hazánkban jelenleg mekkora a mértéke, milyen típusai különböztethetők meg és ezek hogyan kezelhetők?
11. Foglalja össze röviden a zárt és nyitott gazdaságok eltéréseit, a nemzetközi gazdaságtan fő területeit. Melyek a nemzetközi kereskedelem hasznai és a kereskedelemelméletek alapján hogyan alakul ki a külkerkedelem szerkezete? Hasonlítsa össze a nemzetközi kereskedelempolitika főbb irányzatait (szabadkerkedelem vs. protekciónizmus)! Mutassa be röviden a nemzetközi kereskedelmet szabályozó GATT-WTO rendszer kialakulását és működési sajátosságait! Jellemezze és mutassa be a nemzetközi fizetési mérleget, és annak főbb részeit! Mutassa be a nemzetközi pénzügyi rendszer főbb szakaszait!
12. Mutassa be az egyéni és társas vállalkozások sajátosságait: alapításuk, a tagok felelőssége, szükséges jegyzett tőke, alapításhoz szükséges okirat, legfőbb szerv! Ismertesse a vállalatok típusait üzleti tapasztalat és vállalkozói készség szerint! Mik a kkv-minősítés szabályai?
13. Ismertesse a vállalati érintett (stakeholders) –elmélet lényegét, valamint jellemezze azok csoportjait (belső, külső érintettek). Ismertesse a tulajdonos kategóriák jellemzőit, céljait és kapcsolatrendszerüket (természetes személyek, intézményi befektetők vonatkozásában is). Fejtse ki a képviselői problémakör lényeges vonásait, valamint a corporate governance fogalmát, feladatait, valamint hasonlítsa össze azok megvalósítását az angolszász és német gyakorlatban!

14. Ismertesse a számvitel célját, tárgyát, funkcióját, a számviteli rendszer működését meghatározó szabályokat! Mutassa be a számviteli beszámoló rendszerét, készítésük feltételeit, részeit, azok tartalmát, a számviteli törvényben alkalmazott időszakokat, időpontokat, a beszámoló könyvvizsgálatát, nyilvánosságra hozatalát! Határozza meg a vagyon megjelenítését, csoportosítását a számviteli beszámolóban, az eredménykimutatás szerepét, tartalmát!
15. Mutassa be a vagyon számviteli értékelésének szempontjait és szabályait, a bekerülési érték fogalmát, tartalmát; a bekerülési érték megállapításának sajátosságait, a külföldi pénzürtékre szóló eszközök és kötelezettségek bekerülési érték meghatározását, a realizált és nem realizált árfolyam-különbözetek elszámolását! Ismertesse a készletváltozások elszámolási módszereit, az immateriális javak, tárgyi eszközök terv szerinti és terven felüli értékcsökkenésének módszereit, elszámolását, piaci értékelések lehetőségét!
16. Mutassa be az adó, az illeték és a járulék fogalmát, illetve hasonlítsa őket össze a lehetséges ellenszolgáltatás szerint! Melyek az adókötelezettség főbb fajtái? Jellemezze az általános forgalmi adót, mint hozzáadott-érték adót! Ismertesse a számla-és nyugtaadási kötelezettséget! Mondjon példát az adó- illetve az adóalap-kedvezményre a személyi jövedelemadózásnál! Melyek a helyi adók típusai, fajtái?
17. Határozza meg az érték fogalmát, jellemezze a piaci-és tőkeértéket (belső érték), az értékelés főbb szempontjait! Mutassa be a kötvények árfolyamára ható tényezőket, a kötvények hozamát, kamatláb-érzékenységét! Ismertesse a részvények értékelését, a részvényárfolyam összetevőit (PVGO)!
18. Jellemezze a beruházási és finanszírozási döntéseket! Mutassa be a beruházási javaslatok értékelését, a pénzáramok becslését és tartalmát! Melyek a döntési problémák, kritériumok (NPV, IRR, PI, MIRR)? Mutasson be néhány speciális beruházás értékelési helyzetet. Ismertesse a beruházások kockázatának elemzésére alkalmazható módszereket!
19. Mutassa be, hogyan teremti a pénzt a Magyar Nemzeti Bank, illetve a kereskedelmi bankok! Mit mutat meg a pénzmultiplikátor? Milyen hatással van a kereskedelmi bankok által teremtett pénz mennyiségére a gazdasági szereplőknél lévő készpénzállomány nagysága? Melyek a Magyar Nemzeti Bank eszközei a gazdaságban lévő pénz mennyiségének szabályozására? Milyen típusú, jellegű és mértékű infláció esetén szükséges, és mikor nem, a jegybanknak a gazdaságban jelenlevő pénzmennyiséget szűkíteni?
20. Mutassa be a részvény, a kötvény és a befektetési jegy értékpapírokat! Hasonlítsa össze a részvény, illetve a befektetési jegy tulajdonosainak jogait a részvénytársaság, illetve a befektetési alap működése vonatkozásában! Mikor érdemes egy vállalkozásnak részvényt, vagy kötvényt kibocsátania, s mikor bankhitelt felvennie - adott nagyságú tőkeszükséglet biztosítása céljából? Milyen elsőbbségi részvénytípusokat, illetve befektetési alap típusokat ismer? Milyen okok, illetve célok miatt választhatják az egyiket, vagy másikat a befektetők?